

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și R.A. „Monitorul Oficial” (www.monitoruloficial.ro). Permișiunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and R.A. „Monitorul Oficial” (www.monitoruloficial.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court’s database HUDOC.

**Emitent: CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI
SECȚIA A TREIA**

Publicată în : MONITORUL OFICIAL nr. 782 din 15 septembrie 2006

HOTĂRÂREA

din 1 decembrie 2005, definitivă la 1 martie 2006, în Cauza Ilișescu și Chiforec

împotriva României

(Cererea nr. 77.364/01)

Strasbourg

Această hotărâre va rămâne definitivă în cazurile definite în articolul 44 alin. 2 din Convenție. Ea poate fi supusă unor modificări de formă.

În Cauza Ilișescu și Chiforec împotriva României,

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a treia), statuând în cadrul unei camere formate din domnii B.M. Zupancic, președinte, L. Caflisch, C. Bîrsan, V. Zagrebelsky, doamnele A. Gyulumyan, R. Jaeger, I. Ziemele, judecători, și din domnul V. Berger, grefier de secție,

după ce a deliberat în camera de consiliu la data de 10 noiembrie 2005,

pronunță următoarea hotărâre, adoptată la această dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află o cerere (nr. 77.364/01) îndreptată împotriva României, prin care 2 cetățeni ai acestui stat, doamna Ioana Ilișescu și domnul Daniel Chiforec (*reclamanții*), au sesizat Curtea la data de 28 aprilie 2001 în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*Convenția*).

2. Guvernul român (*Guvernul*) a fost reprezentat de doamna Beatrice Ramașcanu, subsecretar de stat.

3. Reclamanții se plâng de lipsa de echitate a procedurii în fața Judecătoriei și a Tribunalului Iași, datorită faptului că au fost condamnați fără să fie audiați personal.

4. Cererea a fost atribuită Secției a doua a Curții (art. 52 alin. 1 din Regulament). În cadrul acesteia, camera însărcinată cu examinarea cauzei (art. 27 alin. 1 din Convenție) a fost formată în conformitate cu art. 26 alin. 1 din Regulament.

5. Prin decizia din 6 ianuarie 2004, Curtea a declarat cererea admisibilă.

6. Atât reclamânții, cât și Guvernul au depus observații scrise privind fondul cauzei (art. 59 alin. 1 din Regulament).

7. La data de 1 noiembrie 2004, Curtea a modificat compoziția secțiilor sale (art. 25 alin. 1 din Regulament).

Prezenta cauză a fost atribuită Secției a treia astfel remaniate (art. 52 alin. 1).

ÎN FAPT

I. Împrejurările cauzei

8. Prima reclamantă, doamna Ioana Ilișescu, este cetățean român, născută în anul 1950. Cel de-al doilea reclamant, fiul sau, domnul Dan Gabriel Chiforec, este cetățean român, născut în anul 1977. Ei locuiesc la Iași.

9. La data de 14 octombrie 1998, S.T. a depus o plângere penală împotriva reclamantilor pentru lovire, amenințare și insultă. El a cerut despăgubiri în valoare de 55 milioane lei. Cauza a fost amânată de 13 ori din cauza unor probleme legate de procedura de citare și a cererilor de amânare a termenului formulate de către părți.

10. Conform încheierilor de ședință din dosar, prima reclamantă a fost prezentă la termenele din 3 decembrie 1998, 21 ianuarie, 26 februarie, 9 aprilie, 29 octombrie și 3 decembrie 1999 și din 7 ianuarie 2000. Cel de-al doilea reclamant a fost prezent la termenele din 29 octombrie 1999 și 7 ianuarie 2000. La data de 29 octombrie 1999, instanța, la cererea procurorului B.D., a hotărât să amâne judecarea cauzei, având în vedere lipsa unui raport de expertiză medicală. La data de 7 ianuarie 2000, instanța a hotărât să amâne cauza datorită lipsei martorilor acuzării, a unei cereri formulate de către cel de-al doilea reclamant, care dorea să angajeze un avocat, și a unei cereri formulate de către reprezentantul părții vătămate, care a cerut o expertiză medicală. Deși cei 2 reclamânți au fost prezenți la termene, judecătorul nu i-a audiat.

11. Conform Guvernului, la data de 26 februarie 1999 prima reclamantă a cerut amânarea cauzei pentru a putea fi asistată de un avocat, iar la data de 2 aprilie 1999 a semnat un contract de asistență juridică cu avocatul T.M. Conform aceluiași informații furnizate de Guvern, la termenul din 9 aprilie 1999 prima reclamantă a fost asistată de avocatul său, iar la termenul din data de 2 iulie 1999 ea nu s-a prezentat, însă a fost reprezentată de avocatul său. Guvernul indică faptul că, la data de 10 septembrie 1999, avocatul a reziliat contractul de asistență juridică pe care îl încheiase cu clienta sa.

12. La termenul din 17 martie 2000, reclamânții nu s-au prezentat, partea civilă a fost asistată de avocatul său, iar martorii acuzării au fost și ei prezenți. Judecătorul a considerat că

adeverințele medicale ale părții civile și declarațiile martorilor acuzării dovedeau vinovăția reclamantilor.

13. Prin sentința pronunțată în aceeași zi, Judecătoria Iași a condamnat-o pe prima reclamantă la 3 luni de închisoare pentru lovire și a aplicat o amendă de un milion de lei pentru amenințare. Prin aceeași sentința, instanța l-a condamnat pe cel de-al doilea reclamant la 3 luni de închisoare pentru lovire. Instanța i-a achitat pentru săvârșirea infracțiunii de insultă și i-a condamnat să-i plătească lui S.T. suma de treizeci de milioane lei, cu titlul de prejudicii materiale și morale, și trei milioane cinci mii lei cheltuieli de judecată. Instanța și-a motivat hotărârea după cum urmează:

„[...] Inculpații nu s-au prezentat în instanță pentru a formula probe în apărare și au solicitat termen pentru a-și angaja apărător. Deși dosarul este înregistrat pe rolul Judecătoriei Iași începând cu data de 14 octombrie 1998 până la pronunțare, 17 martie 2000, și legal citați în conformitate cu dispozițiile art. 177-179 din Codul de procedură penală, inculpații nu s-au folosit de beneficiile acordate de lege pentru a-și apăra poziția procesuală [...]”

14. Reclamantii au formulat recurs împotriva acestei sentințe, plângându-se de faptul că nu au avut posibilitatea să fie audiați personal de către primii judecători, drept care nu și-au putut dovedi nevinovăția.

15. La termenul din 26 septembrie 2000, reclamantii au fost prezenți și asistați de un avocat. La 28 noiembrie și 31 octombrie 2000, prima reclamantă a fost prezentă, iar al doilea reclamant a fost reprezentat de avocatul său. Deși prezenți la termene, reclamantii nu au fost audiați personal. De fiecare dată, cauza a fost amânată pe motiv de neîndeplinire a procedurii de citare în ceea ce privește partea vătămată.

16. La data de 30 ianuarie 2001, Tribunalul Iași a respins recursul ca nefondat. Tribunalul a considerat ca judecătoria a administrat toate probele necesare pentru a soluționa cauza și că declarațiile martorilor și certificatele medicale erau suficiente pentru a judeca cauza.

17. La data de 7 aprilie 2001, reclamantii au formulat o cerere în vederea promovării unui recurs în anulare la Parchetul de pe lângă Curtea Supremă de Justiție, cerere care a fost respinsă prin adresa din 17 mai 2001.

II. Dreptul și practica internă pertinente

A. Codul de procedură penală

18. Dispozițiile pertinente ale Codului de procedură penală stabilesc următoarele:

Articolul 6

„Dreptul de apărare este garantat învinuitului, inculpatului și celorlalte părți în tot cursul procesului penal.

În cursul procesului penal, organele judiciare sunt obligate să asigure părților deplina exercitare a drepturilor procesuale în condițiile prevăzute de lege și să le administreze probele necesare în apărare. ”

Articolul 291

„Judecată poate avea loc numai dacă părțile sunt legal citate și procedura este îndeplinită.

Neprezentarea părților citate nu împiedică judecarea cauzei [...]. ”

Articolul 321

„Instanța poate dispune unele schimbări ale ordinii, când aceasta este necesar pentru buna desfășurare a cercetării judecătorești. Când inculpatul este prezent, schimbarea ordinii nu poate fi dispusă decât după ascultarea acestuia. ”

Articolul 322

„Președintele dispune ca greșierul să dea citire actului de sesizare a instanței, după care explică inculpatului în ce constă învinuirea ce i se aduce.”

Articolul 323

„Instanța procedează apoi la ascultarea inculpatului.

Inculpatul este lăsat să arate tot ce știe despre fapta pentru care a fost trimis în judecată, apoi i se pot pune întrebări de către președinte și ceilalți membri ai completului, precum și de către procuror, de partea vătămată, de partea civilă, de partea responsabilă civilmente, de ceilalți inculpați și de apărătorul inculpatului a cărui ascultare se face [...]

Inculpatul poate fi reascultat ori de câte ori este necesar.”

Articolul 324

„Dacă sunt mai mulți inculpați, ascultarea fiecăruia dintre ei se face în prezenta celorlalți inculpați. Când interesul aflării adevărului cere, instanța poate dispune ascultarea vreunuia dintre inculpați, fără ca ceilalți să fie de față.

Declarațiile luate separat sunt citite în mod obligatoriu celorlalți inculpați, după ascultarea lor.

Inculpatul poate fi din nou ascultat în prezenta celorlalți inculpați sau a unora dintre ei.”

Articolul 197

„Încălcările dispozițiilor legale care reglementează desfășurarea procesului penal atrag nulitatea actului, numai atunci când s-a adus o vătămare care nu poate fi înlăturată decât prin anularea aceluia act. ”

Articolul 385⁶

„[...]

(3) Recursul declarat împotriva unei hotărâri care, potrivit legii, nu poate fi atacată cu apel, nu este limitat la motivele de casare prevăzute de art. 385⁹, iar instanța este obligată ca, în afara temeiurilor invocate și cererilor formulate de recurent, să examineze întreaga cauză sub toate aspectele.”

Articolul 385⁹

„Hotărârile sunt supuse casării în următoarele cazuri:

[...]

10. instanța nu s-a pronunțat asupra unei fapte reținute în sarcină inculpatului prin actul de sesizare sau cu privire la unele probe administrate ori asupra unor cereri esențiale pentru părți, de natură să garanteze drepturile lor și să influențeze soluția procesului. ”

Articolul 385¹⁵

„ Instanța, judecând recursul, pronunță una din următoarele soluții:

[...]

2. admite recursul, casând hotărârea atacată și

[...]

d) dispune rejudecarea de către instanța de recurs în celelalte cazuri decât cele prevăzute la lit. c). ”

Articolul 385¹⁶

„Când instanța de recurs casează hotărârea și reține cauza spre rejudecare potrivit art. 385 15 pct. 2 lit. d), se pronunță și asupra probelor ce urmează a fi administrate, fixând termen pentru rejudecare [...] ”

Articolul 385¹⁹

„Rejudecarea cauzei după casarea hotărârii atacate se desfășoară potrivit dispozițiilor cuprinse în partea specială, titlul II, capitolele I și II, care se aplică în mod corespunzător.”

B. Jurisprudența

19. Prin Decizia nr. 753 din 5 noiembrie 1998, Curtea de Apel Cluj, sesizată cu recursul unui acuzat condamnat fără să fi fost audiat de primii judecători și nici de judecătorii din apel, a casat hotărârile instanțelor inferioare și a trimis cauza spre rejudecare, dispunând ca primii judecători să audieze reclamantul personal. Invocând art. 322 din Codul de procedură penală, curtea a estimat ca audierea unui inculpat, impusă de respectarea drepturilor

la apărare, reprezenta o obligație pentru instanțele interne. În fine, aceasta a estimat ca hotărârile instanțelor inferioare nu se bazuau pe fapte incontestabile și stabilite în mod concret, deoarece ele se bazuau numai pe declarațiile inculpatului din faza urmăririi penale.

ÎN DREPT

I. Asupra pretinsei încălcări a art. 6 alin. 1 din Convenție

20. Reclamanții pretind că nu au beneficiat de un proces echitabil în fața Judecătoriei și a Tribunalului Iași, încălcându-se art. 6 alin. 1 din Convenție, care prevede următoarele:

„Orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil [...] a cauzei sale, de către o instanță [...] care va hotărî [...] asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptate împotriva sa.”

21. Reclamanții se plâng de faptul că au fost condamnați de către Judecătoria și Tribunalul Iași fără ca acestea să-i fi audiat personal.

22. Guvernul consideră ca, în speță, se disting două chestiuni diferite: cea legată de asistarea reclamanților de către un avocat și cea a prezenței lor la ședințele de judecată.

23. În ceea ce privește primul aspect, Guvernul reamintește că, în speță, asistarea de către un avocat din oficiu nu era necesară deoarece reclamanții nu se aflau în situația prevăzută de art. 171 alin. 3 din Codul de procedură penală (infracțiune pedepsită cu pedeapsa închisorii mai mare de 5 ani).

24. În ceea ce privește cel de-al doilea aspect, Guvernul consideră ca procedura trebuie analizată în ansamblul ei și ca, având în vedere circumstanțele cauzei, faptul că reclamanții nu au fost audiați personal de către instanța înainte de a fi condamnați este rezultatul comportamentului lor „culpabil” și al frecvențelor lor absențe. Acesta adaugă că reclamanții nu au făcut nimic pentru a-și dovedi nevinovăția și a contesta argumentele părții vătămate.

25. Conform celor arătate de Guvern, chiar dacă reclamanții au fost prezenți la termenele din 29 octombrie 1999 și 7 ianuarie 2000, judecătorii au fost împiedicați de motive obiective să-i audieze personal.

26. Guvernul afirmă că, în ceea ce privește termenele din 5 noiembrie și 3 decembrie 1998, 21 ianuarie, 26 februarie, 9 aprilie, 28 mai, 2 iulie și 10 septembrie 1999, judecătorul de prima instanță a hotărât amânarea pe motiv ca reclamanții nu s-au prezentat la aceste ședințe de judecată. Conform celor arătate de Guvern, la termenul din 9 noiembrie 1998 judecarea cauzei a fost amânată din cauza solicitării de informații formulate de instanța către poliția municipală. La data de 21 ianuarie 1999, instanța a ordonat grefei să repete procedura de citare, din cauza unei erori în ceea ce privește numele reclamantului. La data de 26 februarie 1999, reclamanții au cerut amânarea judecării cauzei pentru a-și putea angaja un apărător. În sfârșit, la data de 2 iulie 1999, instanța a amânat judecarea cauzei pentru 10 septembrie 1999, data la care părțile ar fi trebuit să fie audiate și să li se ofere posibilitatea de a administra probe.

27. Conform celor arătate de Guvern, amânările repetate ale instanței se datorează diverselor chestiuni prealabile, cum ar fi verificarea identității părților, procedura de citare a inculpaților, precum și cererile de amânare formulate de către părți. Guvernul invocă art. 291 alin. 2 din Codul de procedură penală și reamintește faptul că absența părților nu împiedică judecarea cauzei. În fine, acesta consideră ca reclamanții nu au făcut niciun demers pentru a-și dovedi nevinovăția, deoarece nu au furnizat „nici cea mai mică dovadă în favoarea lor”.

28. Guvernul reamintește că un stat nu poate fi considerat răspunzător atunci când un inculpat, citat legal și informat despre motivele acușării sale, renunță în mod expres la dreptul de a se prezenta în instanța și de a se apăra (*Cauza Poitrimol împotriva Franței*, Hotărârea din 23 noiembrie 1993, seria A nr. 277-A, p. 13, § 31). Atitudinea reclamanților ar echivala cu o renunțare la dreptul de a apăra în instanță și de a se apăra.

29. În ceea ce privește echitatea procedurii în fața instanței de recurs, Guvernul subliniază faptul că art. 6 alin. 1 nu impune dreptul la o audiere publică sau prezenta acuzatului în persoana (*Cauza Sigurthor Arnarrson împotriva Islandei*, nr. 44.671/98, 15 iulie 2003, § 30).

30. În sfârșit, Guvernul subliniază că situația este diferită de cea a Cauzei *Constantinescu împotriva României* (nr. 28.871/95, CEDO 2000-VIII) deoarece, în prezenta cauza, instanța sesizată cu soluționarea recursului reclamanților nu a făcut altceva decât să confirme hotărârea de condamnare inițială.

31. Reclamanții contesta argumentele Guvernului. Ei arată ca, conform art. 69 din Codul de procedură penală, declarațiile inculpaților au ca scop descoperirea adevărului. Conform art. 70 alin. 2 din același cod, instanța trebuie să informeze inculpatul despre motivele acușării sale și să-i ceară să furnizeze toate informațiile legate de faptele ce constituie baza acușării. Reclamanții afirmă ca, în speță, inechitatea procedurii este „evidentă” deoarece probele pe care aceștia le-au furnizat atestă faptul că instanțele interne i-au privat de dreptul de a fi audiați personal înainte de a-i condamna.

32. Conform celor declarate de reclamanți, de-a lungul a 13 ședințe de judecată, amânată din diferite motive, în 29 octombrie, 3 decembrie 1999 și 7 ianuarie 2000 judecătoria avea posibilitatea și datoria legală de a-i audia personal. Ei afirmă că în timpul procedurii în recurs, tribunalul a omis să verifice legalitatea sentinței de condamnare și a considerat că dovezile administrate la dosar sunt suficiente pentru a soluționa cauza.

33. Curtea reamintește faptul că prezentarea la proces a unui acuzat are o importanță capitală atât din punctul de vedere al dreptului acestuia de a fi audiat, cât și al necesității de a verifica exactitatea afirmațiilor sale și de a le confrunța cu declarațiile părții vătămate, ale cărei interese trebuie protejate, cât și cele ale martorilor (*Cauza Poitrimol* citată mai sus, p. 13, § 35).

34. Curtea reamintește faptul că o procedură care se desfășoară în lipsa acuzatului nu este, în principiu, incompatibilă cu Convenția, dacă acuzatul poate obține ulterior ca o instanță

să statueze din nou, după ce l-a audiat, asupra temeiniciei acuzației în fapt și în drept (Cauza *Colozza împotriva Italiei*, Hotărârea din 12 februarie 1985, seria A nr. 89, p. 15, § 29).

35. Așadar, Curtea trebuie să analizeze dacă, în circumstanțele cauzei, particularitățile procedurii naționale, privită în general, ar justifica o derogare de la acest principiu.

36. Curtea observă că nu se contesta faptul că reclamanții au fost condamnați de către Judecătoria Iași fără a fi fost audiați personal (paragraful 10 de mai sus). Aceasta observă ca, în conformitate cu dispozițiile pertinente din Codul de procedură penală, instanța ar fi trebuit să-i audieze personal înainte de a-i condamna (paragraful 18 de mai sus). De asemenea, aceasta observă ca, în dreptul român, încălcarea dispozițiilor privitoare la desfășurarea examinării cauzei (art. 321, 322 și 323 din Codul de procedură penală) constituie o încălcare a drepturilor la apărare, sancționată prin nulitatea hotărârii în cauza (paragrafele 18 și 19 de mai sus).

37. Curtea observă că modalitățile de aplicare a art. 6 în căile de atac depind de caracteristicile procedurii de care este vorba; trebuie ținut cont de întreaga procedură internă și de rolul cuvenit instanței de control în ordinea juridică națională (Cauza *Botten împotriva Norvegiei*, Hotărârea din 19 februarie 1996, Culegere de hotărâri și decizii 1996-I, p. 141, § 39).

38. Curtea reamintește că, în cauza de față, competentă Tribunalului Iași, în calitate de instanța de recurs, este stabilită în art. 385¹⁵ și 385¹⁶ din Codul de procedură penală. Conform art. 385¹⁵, instanța respectivă nu era obligată să pronunțe o nouă hotărâre pe fond, dar avea aceasta posibilitate.

39. Curtea a declarat că, atunci când o instanță de control este competentă să examineze cauza în fapt și în drept și să analizeze per ansamblu chestiunea vinovăției sau nevinovăției, aceasta nu poate, din motive de echitate a procesului, să se pronunțe asupra acestor chestiuni fără o apreciere directă a mărturisirilor prezentate în persoana de către acuzat, care susține că nu a comis fapta considerată a fi o infracțiune (Cauza *Ekbatani împotriva Suediei*, Hotărârea din 26 mai 1988, seria A nr. 134, § 32).

40. Curtea conchide că, în virtutea atribuțiilor conferite de Codul de procedură penală, tribunalul avea posibilitatea să corecteze viciul neaudierii reclamanților în prima instanță, fie anulând sentința și trimițând cauza primei instanțe, fie statuând asupra temeiniciei acuzațiilor ce li s-au adus, după ce a făcut o apreciere completă a chestiunii vinovăției sau nevinovăției celor în cauza, procedând, dacă era cazul, la readministrarea probelor (paragraful 18 de mai sus, în special art. 385¹⁵ și 385¹⁶). Prin urmare, Curtea consideră că o audiere în fața instanței de recurs ar fi permis reclamanților să-și confrunte argumentele cu cele ale părții vătămate, să administreze probe și să interogheze eventuali martori.

41. În ceea ce privește comportamentul reclamanților și eventuala lor „renunțare la dreptul de a se apăra”, Curtea reamintește faptul că o renunțare la exercitarea unui drept garantat de Convenție trebuie să fie stabilită în mod neechivoc (Cauza *Colozza* citată mai sus,

§ 28). Or, Curtea nu identifică niciun element care să ateste o eventuală renunțare a reclamanților de a se apăra.

42. Curtea reamintește că deja a constatat încălcarea art. 6 alin. 1 din cauza condamnării unui acuzat fără ca acesta să fi avut posibilitatea să administreze probe și să se apere (conform, *mutatis mutandis*, Cauzei *Constantinescu* citate mai sus, § 56-61).

43. În aceste condiții, Curtea consideră ca s-a încălcat art. 6 alin. 1 din Convenție.

II. Asupra aplicării art. 41 din Convenție

44. Conform prevederilor art. 41 din Convenție,

„În cazul în care Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă.”

A. Prejudiciu

45. Cu titlu de prejudiciu material, reclamanții solicită rambursarea amenzii penale pe care au plătit-o în urma condamnării lor, adică 33.500.000 lei (ROL). Ei pretind ca au suferit un prejudiciu moral considerabil, cu „consecințe negative asupra vieții lor sociale, familiale și profesionale”, pentru reparația căruia ei solicită fiecare 500.000 euro (EUR).

46. În ceea ce privește amenda penală aplicată reclamanților, Guvernul susține principiul potrivit căruia Curtea nu poate specula asupra soluției procedurii penale în cazul în care reclamanții ar fi fost audiați de către instanțele interne (Cauza *Sigurthor Arnarrson* citată mai sus, § 42). În ceea ce privește daunele morale, Guvernul consideră suma solicitată de reclamanți ca „nejustificată” și face referire la cauze similare, în care Curtea a acordat 4.000 EUR (Cauza *Forcellini împotriva Saint-Marin*, nr. 34.657/97, § 41, 15 iulie 2003) sau 15.000 franci francezi (Cauza *Constantinescu* citată mai sus, § 82).

47. Curtea relevă că singurul fundament ce trebuie reținut pentru acordarea unei reparații echitabile constă, în cauza de față, în faptul că reclamanții nu au beneficiat de un proces echitabil în fața instanțelor interne. Desigur, Curtea nu poate specula asupra soluției procesului în cazul contrar, însă nu consideră nerezonabil să creadă că părțile în cauza au suferit o reală pierdere de șansă în procesul respectiv (Cauza *Pélissier și Sassi împotriva Franței* [GC], nr. 25.444/94, § 80, CEDO 1999-II).

48. Ca atare, statuând cu echitate, conform art. 41, Curtea acordă reclamanților împreună suma de 3.000 EUR.

B. Cheltuielile de judecată

49. Reclamanții solicită 4.683.000 ROL, pentru cheltuieli de judecată, onorariu avocațial și cheltuieli cu traducerile.

50. Guvernul reamintește faptul că cheltuielile de judecată pot fi acordate dacă au fost într-adevăr impuse reclamantilor și dacă sunt în limite rezonabile și există raport de cauzalitate cu încălcarea constatată. Acesta citează în special hotărârile în Cauza *Cvijetic împotriva Croației* din 26 februarie 2004, § 63, și în Cauza *Jasiuniene împotriva Lituaniei* din 6 martie 2003, § 55.

51. Conform jurisprudenței Curții, reclamantul nu poate obține rambursarea cheltuielilor sale de judecată decât în măsura în care s-au stabilit veridicitatea lor, necesitatea lor și caracterul lor rezonabil. În speță și ținând seama de elementele pe care le deține și de criteriile mai sus menționate, Curtea consideră că suma de 162 EUR este rezonabilă cu titlu de cheltuieli de judecată ale procedurii și o acordă reclamantilor.

C. Dobânzile moratorii

52. Curtea consideră potrivit că rata dobânzii moratorii să se bazeze pe rata dobânzii facilității de preț marginal a Băncii Centrale Europene, majorată cu trei puncte procentuale.

PENTRU ACESTE MOTIVE,
CURTEA,
ÎN UNANIMITATE:

1. hotărăște că a avut loc încălcarea art. 6 alin. 1 din Convenție;

2. hotărăște:

a) ca statul pârât să plătească reclamantilor împreună, în cel mult 3 luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, conform art. 44 alin. 2 din Convenție, suma de 3.000 EUR (trei mii euro) cu titlu de daune morale, precum și 162 EUR (una sută șaiszeci și doi euro) drept cheltuieli de judecată, plus orice sumă ce ar putea fi datorată cu titlu de impozit;

b) ca, începând de la expirarea termenului respectiv și până la plata efectivă, această sumă să fie purtătoare de dobândă simplă, a cărei rata să fie egală cu cea a facilității de preț marginal a Băncii Centrale Europene aplicabile în această perioadă, majorată cu trei puncte procentuale;

3. respinge cererea de reparație echitabilă pentru surplus.

Întocmită în limba franceză, apoi comunicată în scris la data de 1 decembrie 2005, în conformitate cu art. 77 alin. 2 și 3 din Regulament.

Bosstjan M. Zupancic,
președinte

Vincent Berger,
grefier

www.JURL.ro